N°. 468.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

ZATERDAG 25 NOVEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr. [illegible] 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Waarheen wil de Minister van Oorlog ons leiden?

'Is [illegible] wanneer het gebulder van 't kanon schrik [illegible] harte jaagt en aan eigen lijfsbehoud doet [illegible]ken; maar ook in tijd van vrede, wanneer het zwaard vervangen wordt door den ploeg, dat *een stelsel van verdediging* eene der voorname zorgen behoort uit te maken van eene Regering, en het voorwerp is, dat de bijzondere aandacht verdient van ieder, wien de onafhankelijkheid, de eer en de kracht van het Vaderland ter harte gaan. Ons althans is het ten allen tijde welkom, de maatregelen in overweging te zien nemen, die met eene goede verdediging in verband staan; en wij zullen wel de laatsten zijn, die ons verzetten zouden tegen uitgaven, die daartoe noodig zijn, onder het voorbehoud dat eene der eerste voorwaarden vervuld worde: namelijk dat er een *stelsel* zij, en dat dit stelsel in evenredigheid gebragt worde met de *krachten* der Natie.

Bezitten *wij* een stelsel van verdediging? Zietdaar eene belangrijke vraag, waarover wij, met het oog op de aanhangige begrooting van Oorlog, een woord wenschen te zeggen.

Hoe stelselloos men vroeger te werk ging heeft, helaas! de ondervinding geleerd; wij zullen daarom niet teruggaan tot vóór 1830, toen het budget van Oorlog drie honderd millioen had verzwolgen, en wij, [illegible] Belgische omwenteling, bijna weerloos [illegible] voor 1848 zullen wij den terugblik niet werpen, toen op nieuw twee honderd millioenen schats in den zinkput van het budget van Oorlog, zonder vele vruchten voor 't Vaderland, waren verdwenen.

Welken weg heeft men — ofschoon door bittere ervaring naar een beteren weg verwezen — sedert 1848 ingeslagen?

Heeft het Ministerie DONKER-DE-KEMPENAER om een *stelsel van verdediging* gedacht? Wèl beproefde het zijne krachten, om, op het papier, de begrooting van Oorlog, gelijk de overige begrootingen, langs decimale rekening te verminderen, door aftrekking met 10 procent het eindcijfer, ja zelfs de manschappen, als 't ware, te decimeren. De vraag was *toen* niet, naar 't scheen, »met hoeveel geld is een goede kern voor een goed leger te verkrijgen?»; maar wèl: »op wat wijs trekken wij het »grootst mogelijke cijfer van de begrooting van Oorlog »af?» Door het bekende rapport van 13 November 1848 werd dan ook eene bezuiniging van ƒ 1,269,000 beloofd. Wie is er, die op *deze* wijze de verdediging van ons Vaderland zou durven aanbevelen? Wanneer wij inkrimping van uitgaven voor Oorlog in gewone tijden verlangen, dan wenschen wij dit als het gevolg van een [illegible] Natie berekend, het [illegible] door de veelheid of het getal.

Het was onder het Ministerie THORBECKE, dat de eerste, ernstige stap werd gedaan, om tot *een stelsel van verdediging* te geraken. De generaal SPENGLER stelde een »comité van defensie» in, bestemd om zoodanig stelsel te beramen. Dat comité is nog in wezen; evenwel, voor zoo ver het publiek daarvan kennis draagt, zijn de vruchten van den arbeid van dat comité nog niet vele geweest. Met het oog op de eindelijk vaste regeling van dit gewigtige onderwerp, werden de uitgaven voor het Departement van Oorlog in geenen deele met 10 procent verminderd, doch altijd meer in evenredigheid met de krachten der Natie gebragt. Het eindcijfer bleef op ƒ 10,400,000 bepaald.

Toen de heer FORSTNER VAN DAMBENOIJ als Minister van Oorlog optrad, was — wat men ook van zijne politieke denkwijze vermoedde — de verwachting allezins groot. Men meende van hem veel goeds voor het leger, veel goeds voor het defensiewezen te mogen te gemoet zien. Hij had zich toch in de eerste plaats doen kennen als een vijand van die kostbare en eindelooze organisatiën en reorganisatiën, die de schatkist uitputten, zonder het land te bevestigen. Hij had verklaard, [illegible] wijzigingen — zeide hij — »zouden het volslagen gemis aan stelsel en be»ginsel verraden, of veeleer bewijzen, dat men het »beginsel had aangenomen van geenerlei beginsel te »bezitten, *hetgeen ons slechts in het verderf zou kunnen* »*storten.*» (1) Zonder vast stelsel, meende hij: »zou »men wel mannen hebben in uniform, maar geene »*troepen*, die door de eer, de geestdrift en den pligt »bezield werden.» (2) Ook ten aanzien onzer linie van defensie had de heer DAMBENOIJ zich verklaard in den zin, waarin de constitutionnele partij sedert vele jaren gesproken had. »De noodlottige strekking, om buiten »alle perken de werken van verdediging te vermenig»vuldigen» — aldus sprak hij — »bestaat, helaas, »sedert lang onder ons en heeft reeds treurige vruchten »opgeleverd. Wat is er anders uit ontstaan dan een »doolhof, dan eene verschrikkelijke verwarring van »vestingen, forten, liniën, kasteelen, batterijen, die »ten eenemale buiten evenredigheid staan met de kracht, »waarover wij, ter hunner verdediging, kunnen be»schikken?» (3) En verder: »*De grootste dienst*, dien »een man, met de daartoe vereischte magt en moed »bekleed, aan het land kan bewijzen, zou daarin be»staan, dat hij eene vaste en krachtige hand sloeg in »dien chaos van versterkingen, die alle deelen des rijks »bedekken, *en dat hij tot op den laatsten steen afbrake* »allen, die het eenige doel, dat zij moeten hebben, »niet kunnen vervullen, namelijk: om voor de operatiën »van het leger in het veld tot steun en tot basis te »strekken.» (4).

De heer DAMBENOIJ is nu sedert 1852 Minister van Oorlog. Heeft hij eenig vast stelsel, ten aanzien van het leger, aangenomen; is hij de moedige man geweest, die, met eene vaste en krachtige hand, den doolhof van versterkingen heeft durven afbreken?

Wie kan deze vragen bevestigend beantwoorden?

Stelselloosheid en veranderingszucht schijnen, integendeel, steeds de kenmerken geweest te zijn van het bestuur des tegenwoordigen Ministers van Oorlog. Slechts ten aanzien van één enkel punt heeft hij zich stelselmatig betoond: het is om altijd *de uitgaven op te drijven.*

Naauwelijks aan het bestuur, of eene reorganisatie van de artillerie deed het cijfer der begrooting opdrijven, ofschoon toen door den Minister werd beweerd, dat de meerdere uitgaven door besparingen op andere posten zouden gevonden worden. Maar tot tweemalen toe verklaarde de heer DAMBENOY, ter weêrlegging van die leden der Kamer, dat de Minister *te weinig* geld vroeg: »*de kern van een* GROOTER *leger*, *de grondslag*, WAAROP »MEN IN TIJD VAN NOOD *kan voortbouwen*, ZAL NIET »MEER KOSTEN *dan* ƒ 10,400,000.» (5)

»Op de reorganisatie van de artillerie volgde die van de cavallerie; en zelden werd onder één Minister zoo vele kostbare veranderingen gebragt in kleeding en equipement als onder *dezen* Minister. Sabels, [illegible], sjerpen, geweren: alles werd op nieuw georganiseerd en gereorganiseerd.

In 1853, op een tijdstip, dat de oorlog in het Oosten nog niet werkelijk was uitgebarsten, zag het April-Ministerie Europa's toekomst zeer donker in; althans, het voorzag voor Nederland gevaar, en de Minister van Oorlog vond er onmiddellijk aanleiding in, om, ofschoon volgens zijne verklaring van 't jaar te voren ƒ 10,400,000 voldoende waren, om een leger te vormen, *waarop men in tijd van nood kon bouwen*, ƒ 1,045.270 méér te vragen als *buitengewone uitgaaf* voor *buitengewone omstandigheden*. Voor een gedeelte werd de verhooging aangevraagd *wegens de duurte der levensmiddelen*, voor een ander gedeelte *wegens de noodzakelijkheid*, *om de troepen in een kamp te oefenen*, en eindelijk *om de troepen het geheele jaar onder de wapenen te houden*, omdat zij anders de dienst niet behoorlijk konden leeren.

En wat gebeurt *nu*? — De Minister van Oorlog vraagt op nieuw ƒ 1,045.270 méér aan; maar thans om geheel andere redenen. Terwijl *nu* het kanon werkelijk buldert, verklaart de Minister, dat de begrooting dient voor *gewone tijden*. Er zal dan ook het volgende jaar *niet* gekampeerd worden (6) en er wordt gerekend op *vermindering* van de prijzen der levensbehoeften (7) juist *in strijd* met de beweringen der overige Ministers, die, wegens de klimmende duurte, hunne hoogere cijfers trachten te regtvaardigen, terwijl de miliciens nu geacht worden in *zes maanden* tijds de dienst te kennen.

Deze stelselloosheid, deze inconsequentiën, al zijn ze verklaarbaar in een Ministerie van »tegenovergestelde rigting»: zij leiden toch tot verbazing en tevens tot de angstige vraag: »*waarheen wil de Minister van Oorlog ons leiden?*»

»Ronde woorden» — zegt de Minister — »moeten »er gesproken worden. De waarheid moet gezegd worden. Wat er ook al gesproken zij ten vorigen jare »van *buitengewone omstandigheden*: ik heb een normaal »cijfer voor gewone tijden noodig en dit bedraagt 12 »millioenen.»

Zijn die »ronde woorden» niet veeleer te achten als een middel, om nu als *gewoon cijfer* in *gewone tijden* te erlangen, wat men ten vorigen jare, uit kracht van andere »ronde woorden», getracht heeft als *buitengewoon cijfer* te bekomen voor *buitengewone omstandigheden?*

Verleden jaar werden ƒ 1,045.270 *meer* gevraagd om *de duurte der levensmiddelen*; thans vraagt de Minister ƒ 1,045.270 *meer* aan, omdat hij rekent op *goedkoopere levensmiddelen.*

Ten vorigen jare vroeg de Minister ƒ 1,045.270 *meer*, omdat de troepen noodwendig *moesten kamperen*; thans worden dezelfde ƒ 1,045.270 *meer* gevraagd, omdat de troepen NIET kamperen zullen!

Verleden jaar werden ƒ 1,045.270 *meer* noodig geacht, omdat de miliciens het geheele jaar onder de wapenen moesten blijven, wilden zij den dienst behoorlijk leeren; *thans* worden diezelfde ƒ 1,045.270 *meer* gevraagd, omdat de miliciens slechts *zes maanden* onder de wapenen zullen blijven!!

Het effect van de tegenwoordige »ronde woorden» des Ministers van Oorlog, stelt ons in geenen deele gerust. Want niets waarborgt ons, dat niet de Minister het volgende jaar zal komen en zeggen: »Ronde »woorden, gelijk 't een krijgsman betaamt, zal ik spre»ken. Wat er al gezegd zij *van een normaal cijfer* »gaat mij niet aan. Ik heb thans 14 of 16 millioen »noodig.»

Wij herhalen nog eens de vraag: »Waarheen wil de Minister van Oorlog ons leiden?»

(1) Bn. FORSTNER DE DAMBENOY, le budget de la guerre. La Haye, Herit. Doorman, pag. 3. »Les allures capricieuses »et les fluctuations toujours repetées prouveraient l'absence totale »de système et de principe, ou prouveraient plutôt qu'on a adopté »le principe à n'en avoir aucun, *ce qui ne saurait manquer de* »*nous conduire à notre perte.*»

(2) Ibid. pag. 3. »Vous pourrez peut-être encore avoir quel»ques hommes en uniforme, *oui!* mais pour des corps de trou»pes inspirés par des sentiments d'honneur, de dignité et de »devouement, *non.*»

(3) Ibid. pag. 6. »Cette funeste tendance, d'augmenter au de»là de toutes bornes, les ouvrages de défense existe malheureu»sement depuis longtemps parmi nous, et a déja porté de bien »tristes fruits.

»En effet qu'en est il résulté, un labyrinthe, un dédale, »un épouvantable pêle-mêle de forteresses, de fortes, de lignes, »de châteaux, de batteries tout à fait en disproportion avec la »force, dont nous pouvons disposer pour les défendre.»

(4) Ibid. pag. 7. »Le plus grand service qu'un homme, qui »en aurait le pouvoir et le courage, pût rendre au pays, ce »serait de porter une main ferme et vigoureuse au milieu de ce »chaos de fortifications, qui couvrent toutes les parties du royaume »et de raser jusqu'à la dernière pierre toutes celles, qui ne pour»raient remplir le seul but qu'elles puissent avoir, *de servir* »*d'appui et de pivot aux opérations de l'armée en campagne.*»

(5) Bijblad 1852—53, IIe Kamer, bl. 297 en 299.

(6) Mem. van Beantwoording op het voorloopig Verslag der 2de Kamer §.

(7) Mem. van Toelichting op het X hoofdstuk.

De Minister spreekt van een *normaal cijfer*. Is het *mogelijk*, dat aan het vaststellen van een normaal cijfer gedacht *kan* worden, zoolang geen *vast stelsel* is aangenomen? Tot grondslag van zoodanig vast stelsel, behoort te strekken de wet op de militie en de schutterijen; zoolang die wet niet is tot stand gebragt, verkeeren wij in een toestand van overgang, en van ongeregeldheid; tot zoo lang schijnt het schermen met een »normaal cijfer« slechts te zijn een middel, om, ook ten aanzien van het budget van oorlog, tot vóór 1848 terug te keeren.

De eerste, de duurste pligt van den Minister is *die* wet te ontwerpen en aan te bieden, en met den heer GEVERS zeggen wij: »Geen Minister van Oorlog, die »het belang des Vaderlands behartigt, *mag* of *kan* ge»rust slapen, zoolang *de* wetten op de militie en schut»terijen niet zijn tot stand gekomen.« Eerst *daarna* zal er sprake *kunnen* zijn van een normaal cijfer; eerst daarna zal men *kunnen* berekenen, wat ons leger jaarlijks, *in gewone tijden*, zal moeten kosten. Zoolang die wetten er niet zijn kan er geen sprake zijn van *stelsel*; derhalve ook niet van een *normaal cijfer* en moet het opwerpen van het eindcijfer voor oorlog slechts beschouwd worden als »allures capricieuses« en »fluctuations toujours repetées ce qui ne saurait manquer de nous conduire a notre perte.«

In tijden van nood zijn één millioen guldens niet te weinig; voor gewone tijden, gelijk de Minister verklaart, dat wij thans beleven, is de uitgave van een millioen meer, zonder vast stelsel, niet te verantwoorden jegens de Natie, die, tot onderhoud van den Staat, zoo veel moet afstaan.

Het lot van het leger en de verdediging des lands gaan ons zeer na ter harte. Daarom dringen wij zoo krachtig op het aannemen van een *vast stelsel* aan; daarom bidden wij de Regering, om toch die wetten te ontwerpen, welke de eenige grondslag tot zoodanig stelsel *kunnen* worden. Maar zoolang aan die eerste behoefte niet is voldaan: eene behoefte, waarvan de veiligheid en de onafhankelijkheid van het gemeenschappelijk vaderland afhankelijk is, mag aan eene vermeerdering van uitgaven niet worden toegegeven, waarvan de druk op de Natie terugvalt, zonder dat zij het land tot nut strekt; *integendeel* waardoor eene goede en vaste regeling al meer en meer vertraagd zal worden.

De *Amsterdamsche Courant* bevatte gister alweder een hoofdartikel van twee kolommen.

Over welk onderwerp van wetgeving, staatsregt of staatsbestuur?

Over de voltrekking van de doodstraf aan Johan Heinrich Kämper.

Vroeger pleegden, op de hoeken van de straten der hoofdstad, onder begeleiding van een orgel, dergelijke *hoofdartikelen* te worden gezongen.

Alles verandert in deze tijden van »tegenovergestelde rigting«. *Nu* vervult de *Amsterdamsche Courant*, bij gemis aan politieke stof, de rol van orgeldraaijer.

De *Utrechtsche Provinciale en Stads-Courant* maakt zich zeer boos over ons artikeltje, waarin wij aantoonden, dat zij de verslagen der Kamer plunderde, en daarvan een reeks van nieuwsberigtjes fabriceerde, die zij deed voorkomen als *uit de eerste hand* ontvangen te hebben.

Wij hadden de *Utrechtsche Courant* wat minder drift en wat meer waarheidsliefde toegedacht.

Zij ontvangt — zegt zij — »bijzonderheden, ook »uit de begrootingswetten, *uit de eerste hand*, en deelt »die ook, het eerst *van al de dagbladen*, mede.«

Wanneer onder »*de eerste hand*« bedoeld wordt de hand van een lid, waardoor in »brieven uit de residentie« collega's in hunne personen aan den kaak worden gesteld, die, uit afschuw voor elke verligting der volksklasse, algemeene petitionnementen en het slaan van medailles uit de vingers zuigt, en — uit gemis aan eenige oorspronkelijkheid — de stukken van Kamer en Regering destilleert, om daaruit eigen gefabriceerde nieuwsberigtjes te vervaardigen: ja dan is de *Utrechtsche Ct.* »uit de eerste hand« bediend.

Maar wanneer een dagblad haren lezers onthoudt een overzigt van 't geen in de sectiën der Kamer is behandeld en door de Regering wordt geantwoord, dan meenen wij, dat zoodanig dagblad verre achter staat bij andere bladen; en wanneer daarbij tevens van *kunstgrepen* wordt gebruik gemaakt, om aan »goede bronnen« te doen gelooven, dan verliest het de achting, aan het publiek verschuldigd, uit het oog, en doet aan *de waarheid* te kort.

De Regering hecht veel aan den tegenwoordigen politieken toestand van Europa, en vindt daarin zooveel reden tot bezorgdheid, dat zij zich daardoor verhinderd gevoelt, om op den weg van vermindering van lasten voort te gaan, dat is, eene meer belangrijke schrede te doen, dan waartoe zij zich thans genegen heeft betoond.

Wij stemmen het gaarne toe, »niemand kan bepalen »hoever het oorlogsvuur zich zal uitbreiden«; maar die onzekerheid wat de toekomst baren zal, bestaat altijd. Ook zelfs onder de schijnbaar gunstigste omstandigheden van vrede en welvaart, kunnen onvoorziene gebeurtenissen in die vooruitzigten teleurstelling baren. Eene wijze Regering is daarop, *ten allen tijde*, bedacht.

Er zijn omstandigheden, minder verwijderd van onze grenzen, die op den toestand en de welvaart van ons Vaderland een dadelijken invloed kunnen uitoefenen: neemt slechts de duurte der levensmiddelen en men stelle zich voor, wat daaruit kan voortvloeijen.

Ten allen tijde zal men reden tot bezorgdheid kunnen vinden, als men slechts acht geeft op de onbestendigheid van alles, wat ons omgeeft en waarvan wij afhankelijk zijn.

Zulk eene beschouwing, — wij hebben er in de geschiedenis der voorstellen tot afschaffing van de belastingen, de treffendste voorbeelden van — zulk eene beschouwing zal *altijd* eene heilzame hervorming van ons belastingsstelsel in den weg staan.

Maar de vraag, die wij altijd ons zelven voorleggen, bestaat daarin: of de tegenwoordige politieke toestand van Europa, of het ontbrande oorlogsvuur zóóveel reden tot bezorgdheid voor de Nederl. Regering opleveren kan, om de verligting der lasten van de Natie tot een onzeker tijdstip uit te stellen?

Op die vraag geven wij een ontkennend antwoord.

In de laatste troonrede verklaarde de Koning: »*Met* »*het oog op den tegenwoordigen staatkundigen toestand* »*van Europa*, is het mij dubbel aangenaam van *alle* »Mogendheden voortdurend verzekeringen te ontvangen »van vriendschap en welwillendheid, waarop ik grooten »prijs stel. *Het aangenomen stelsel van onzijdigheid wordt* »*stiptelijk door Ons nageleefd.*« Wat is er nu, sedert, gebeurd, waaruit eenig vermoeden tot vrede- of vriendschapsbreuk zou kunnen ontstaan en dat aanleiding geeft tot de zorg, dat, »zoolang de groote Mogendheden het »zwaard niet weder in de schede hebben gestoken, de »schatkist *niet meer* ontbloot worde dan thans is voor»gesteld?«

Schijnt niet in het plan der Regering, tot het beschikbaar houden van enkele millioenen, het eerste bewijs te liggen, dat *van onze zijde* het stelsel van onzijdigheid wordt verlaten? Waartoe eene zorg, waaruit aanleiding kan en moet genomen worden, tot het vermoeden, dat men zich gereed maakt om partij te kiezen, waar eene stipte naleving der onzijdigheid meest raadzaam is? Waarom door herhaalde betuigingen van vrees en bezorgdheid de aandacht gewekt en gevestigd op onze ongerustheid, en niet, in plaats daarvan, door eene kalme beradenheid, ook aan het buitenland, het bewijs geleverd, dat de behartiging der binnenlandsche aangelegenheden meer onze aandacht wekt, dan onze vrees, dat wij zullen moeten deel nemen aan de beslissing van den aangevangen strijd? Die vragen, waarvan de beantwoording niet enkel tot het door ons behandelde onderwerp in verband staat; maar waarmede de eer der Regering en de rust en welvaart van het Vaderland, ten naauwste verbonden is — die vragen leggen wij aan de Regering ernstig voor. Gewis, meer dan voor buitenlandsche vijanden, heeft elke Regering te waken voor een gevaar, dat binnenlandsche belangen blijft bedreigen: de duurte der eerste levensbehoeften.

Onstaatkundig, alzoo, achten wij, op de aangevoerde gronden, de beweegreden der Regering, die zij uit den tegenwoordigen politieken toestand ontleent, om zich tegen eene billijke afschaffing van eene of andere belasting op de eerste levensbehoeften te verklaren, en indien wij even ergdenkend waren als de heer DE KEMPENAER: wij zouden meenen daarin slechts een voorwendsel te vinden om andere bedoelingen te verbergen, of een nevenoogmerk, om de aandacht af te leiden.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De belangrijke discussien, welke in de 2e Kamer der Staten-Generaal gevoerd worden, nopen ons het buitenlandsch nieuws zoo beknopt mogelijk mede te deelen. Er zijn van alle zijden een groot aantal berigten medegedeeld omtrent den slag van Inkermann. Maar de berigten, hoe belangrijk ook, bevatten slechts eene nadere bevestiging der feiten reeds door ons medegedeeld. Zij komen allen neder op mededeelingen omtrent den moed, welke aan beide zijden, aan den dag is gelegd, het verlies, mede aan beide zijden en de mislukking van den dubbelen aanval der regter en linkerzijden van de geallieerden door de Russen.

Het verlies der Engelschen is, zegt men, zoowel aan gesneuvelden als gekwetsten 2,339 man. Het verlies der Franschen bedraagt, volgens het verslag van generaal Canrobert 1,726 man zoodat het geheele verlies der geallieerden, is 4,000 strijders, welke buiten het gevecht gesteld zijn. Men zal zich herinneren, dat prins Menchikoff in zijn rapport zonder het getal dooden aan den kant der Russen met juistheid te kunnen opgeven, het getal gewonden echter op 3,500 soldaten en 100 officieren schatte. Die mededeeling wordt in het Journal de St. Petersburg van 4/16 November gerectificeerd en het blijkt daaruit, dat het getal dooden der Russen 2,961 man en dat der gewonden 5.791 is. Deze cijfers zijn zeer welsprekend. Zoo iets dan zijn zij geschikt om een juist denkbeeld te geven van den hardnekkigen weerstand en de hevigheid van het gevecht. Men weet ook, dat drie engelsche generaals in dezen slag den dood vonden; zij zijn de generaals Cathcart, Goldie en Strangways. Vijf generaals zijn gewond en daaronder generaal Lacy Evans. Sedert is gemeld, dat men onder het aantal dooden ook tellen moet den generaal Torrens. De *Morning-Herald* meldt, dat drie andere gewonden, sir Lacy Evans, sir G. Brown, (wiens arm moest afgezet worden) en de brigade-generaal Buller insgelijks zouden bezweken zijn aan de gevolgen der bekomen wonden, zoodat de Engelschen bij den slag van Inkermann zeven generaals zouden hebben verloren. Dit zou zoo niet voorbeeldeloos [illegible] van ieder land. Maar wij moeten hierbij voegen, dat de dood van de generaals Brown, de Lacy Evans en Buller nog niet officieel bekend is, dat de Engelsche regering deswege nog geene stellige mededeelingen ontvangen heeft en men alzoo hopen kan, dat de depêche, waarin die verliezen gemeld wordt onjuist was. Ook zonder dit zou het verlies der Engelschen bijzonder groot zijn.

Aan de zijde der Franschen, is slechts een generaal gesneuveld; maar het leger heeft verschillende hoofd-officieren te betreuren, waaronder een kolonel.

De Engelschen en Franschen moeten inderdaad bij Inkermann met leeuwenmoed gestreden hebben wanneer men bedenkt, dat lord Raglan in zijn officieel rapport meldt dat 8000 Engelschen en 6000 Franschen tegenover 60,000 Russen stonden (zie tel. depêche van gister). Overigens is er weinig nieuws. De legers worden aan beide zijden versterkt.

Ten opzigte van den veldtogt, welke Omar-Pacha naar Bessarabië zou ondernemen zijn eene menigte tegenstrijdige berigten in omloop.

Uit Constantinopel wordt geschreven, dat de Porte zich zeer beklaagt over de werkeloosheid van dien veldheer, en dat hem het uitdrukkelijke bevel is gezonden om voort te rukken. De *Moniteur Universel* heeft eergisteren avond eene nota medegedeeld, waarin nader bevestigd wordt hetgeen wij mededeelden omtrent de bijeentrekking van Turksche troepen aan de Sereth, de aankomst van Sadik-Pacha te Maximeni en den togt van een Ottomannisch korps naar Ibrailow. Eindelijk meldt eene depêche, (eergisteren door ons reeds medegedeeld), dat Omar-Pacha [illegible] pen naar de Pruth laat oprukken, en dat hij zich verstaan met den Oostenrijksche generaal graaf von Coronini ten aanzien van de positie der Oostenrijksche troepen heeft verstaan.

Doch al die bewegingen geschieden in Moldavie. En tot dus ver — schoon eene onjuiste depêche het tegendeel verzekerde — is geen enkel Ottomanisch soldaat de Pruth overgetrokken of heeft een voet gezet op Russisch grondgebied, om den strijd, waarvan men gesproken heeft, aan te vangen.

Nog meer tegenstrijdigheid omtrent de quaestie tusschen Pruissen en Oostenrijk. Zoo meldt de *Köln. Zeitung*, dat er reeds volmaakte overeenstemming omtrent het punt in quaestie tusschen beide hoven bestaat; anderen echter verzekeren juist het tegendeel. Men behoort, waarlijk, Ariadnes kluwen te bezitten, om in dien doolhof een weg te vinden.

De telegraaf heeft onze lezers gister reeds bekend gemaakt met eene belangrijke verklaring van Espartero. Omtrent de Spaansche aangelegenheden doet men wèl zijn oordeel op te schorten tot dat het kabinet zal zijn zamengesteld. Men is vooral benieuwd te weten aan welke mannen Koningin Isabella deze taak zal opdragen. De bladen van Turin deelen een brief uit Napels mede geteekend door Thomas d'Agiour. De onderteekening van dezen brief maakt het Manifest van den graaf Montemolin eenigzins verdacht.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN VRIJDAG, 24 NOVEMBER.

ALGEMEENE DISCUSSIEN OVER DE BEGROOTING.

De heer VAN GOLTSTEIN meent verpligt te zijn, terug te komen op zijne vorige redevoering, waarin hij betoogde, dat de hooger aangevraagde cijfers voor de uitgaven het gevolg waren van het stelsel, door het vorig Ministerie, aangenomen. Spr. licht dat nader toe op de bereids bekende gronden. Ook neemt Spr. op nieuw het Ministerie in bescherming tegen het verwijt, dat het minder aan de uitvoering der Grondwet zou denken; en tracht op nieuw aan te toonen, dat de centralisatie-zucht, bij het vorig Ministerie zoo kennelijk, niet bespeurd wordt bij het tegenwoordige. Eindelijk vereenigt zich Spr. met de theorie van staatsregt, door den heer van Foreest ontwikkeld, waardoor de wil van de meerderheid eene dwingelandij wordt geacht en aan het individu de meest volle vrijheid wordt toegekend.

De heer VAN ECK begint met eenige voorloopige opmerkingen te maken. Vooreerst, dat de memorien van toelichting bij de begrooting niet behelzen de toelichtingen, die verwacht mogen worden. Gedurende den loop van een jaar belooft een gouvernement zeer veel; en nu wenscht Spr., dat bij de begrooting de redenen werden opgelegd, waarom aan die verschillende beloften nog niet was voldaan. Zoo bijvb. ten aanzien van de kerkelijke organisatie; waarom wordt niet medegedeeld *wat* daaraan nog ontbreekt?

Wat de begrooting betreft: Spr. beaamt het gevoelen van hen, die het cijfer der uitgaven te hoog achten.

Aangaande het vertrouwen, door Spr. aan 't Ministerie te schenken, merkt hij op, dat de handelingen der Regering hem beletten dat te doen. Vooreerst blijft de Minister van Justitie in gebreke, om eene betere regterlijke organisatie in te dienen; reeds 18 maanden lang blijft het, ten deze, bij beloften. Wanneer de Min., inderdaad, zoo als hij zegt, de veiligheid wil beschermen, dan moest voor die organisatie het eerst van al worden gezorgd, omdat thans *regt te verkrijgen* zoo moeijelijk en zoo kostbaar is. Het wetsontwerp van het regt van vereeniging en vergadering, bewijst mede voor de veranderlijkheid der inzigten van den Min., ten aanzien van de uitlegging der Grondwet, zoodat die Minister bij hem geen vertrouwen kan wekken.

Betrekkelijk den Min. van Buitenl. Zaken herinnert Spr. aan de zaak van Gibson, (die later ter sprake zal komen); aan de gedragslijn van den Minister, die *zelf* de houding der Westersche mogendheden *veroordeelende*, later heeft beweerd, dat eenig oordeel uit te spreken gevaarlijk zou zijn. Zoodanige Min. van Buitenl. Zaken, die dan zelf het gevaar oproept, verdient geen vertrouwen.

De handelingen van den Minister van Koloniën stemmen Spr. mede niet tot het schenken van vertrouwen. De band tusschen Nederland en Indië acht Spr. door die handelingen steeds losser gemaakt.

Wanneer Spr. nagaat, in welken geest door dit Ministerie de benoeming van ambtenaren plaats heeft, dan is er een zeker vermoeden, dat niet altijd op de geschiktheid der personen wordt gelet. Vooral tegen den Min. van Just. had hij, omtrent dit punt, klagten; want niet altijd is gelet op de, bij dat departement zoo hoog noodige kunde. Er schijnt bij dat departement een noodlottige invloed te bestaan, en indien de Min. wenschte voorbeelden te vernemen: Spr. zal ze gaarne geven.

Ook Spr. kan niet ontveinzen het bevreemdende van te zien de heeren van Hall en Donker Curtius naast elkander gezeten. De Natie was door beiden voor beider gevaarlijke of verderfelijke theorien en staatkunde gewaarschuwd. Spr. kan van de verandering, die nu plaats heeft gegrepen, zich geen rekenschap geven; hij weet niet of die verandering ten goede zal leiden; want hij ziet geen waarborg in deze coalitie, geen waarborg in de pogingen van den hr. van Hall, om de geheele drukpers verdacht te maken; geen waarborg in het stilzwijgen van den Min. van Justitie over die verdachtmaking eener drukpers, eenmaal door hem «de Koningin der aarde» genoemd. De heer van Hall had zich beroemd, dat hij van Vrijdag tot Dingsdag een Ministerie had zamengesteld. Spr. meent, dat hier geen sprake is van den tijd, waarin een Min. wordt zamengesteld, maar *hoe* zoodanig Ministerie werd zamengesteld. De eerste Min. van financien had zich enkel doen kennen door de vuistslagen, die hij op de Ministeriële tafel deed klinken (Hier roept de Pres. den Spr. in de rede, en meent. dat Spr. zich op die wijze niet over een van 's Konings voormalige Ministers mogt uitlaten!!); daarop volgde een tweede Minister, ad interim, die eene conversiewet aanbood, algemeen veroordeeld; de derde, de tegenwoordige Minister verklaart volstrekt geen stelsel te bezitten omtrent het al of niet wenschelijke van het accijnsstelsel. Uit een en ander blijkt, dat men *mannen* heeft *zamengevoegd; maar geen Ministerie zamengesteld.*

De heer van HOËVELL begint met de opmerking, dat daar alles nu zonder onderscheid aan de orde is, hij hoopt niet tot de orde te worden geroepen. Spr. zal een enkelen blik werpen op den moeijelijken toestand, waarin het Min. op dit oogenblik zich bevindt, voortvloeijende uit de eigenaardigheid en de zamenstelling van dat Ministerie, en uit de stelling, die het tegenover de leden dezer Kamer heeft ingenomen.

De zamenstelling van dit Ministerie heeft Spr. even als duizenden in den lande, bevreemd. De Min. van Justitie begon onmiddellijk met de verklaring af te leggen, dat de Min. alleen aan den Koning en aan hun geweten rekenschap verschuldigd waren; maar nu hoopt Spr. wat *beter* antwoord te zullen erlangen. Het zamenzijn van de heeren van Hall en Donker Curtius levert voor het Ministerie zelf eigenaardige bezwaren op; reeds verleden jaar had Spr. dat zamenzijn geschetst als de vereeniging van wolf en lam. De Min. van Justitie had vroeger verklaard, dat hij, als 't noodig was, het raadselachtige daarvan zou ophelderen, Spr. gelooft dat dit nu wel zeer noodzakelijk wordt; en hij meent, dat de gemeenschappelijke afkeer tegen het vorig Ministerie die vereeniging enkel regtvaardigen kan. De moeijelijkheid voor dit Ministerie is echter in die vereeniging zeer groot. Wanneer de een zich verdedigt, beschuldigt hij daardoor den ander. Als de heer van Hall klaagt over de verwaarloozing van oorlog, dan beschuldigt hij Donker Curtius, die door zijn programma van 13 Nov. 1848 tot die verwaarloozing aanleiding heeft gegeven. Beklaagt de laatstgenoemde zich over de oppositie, hem in 1849 wedervaren, dan beschuldigt hij den heer van Hall, die tot die oppositie heeft behoord. Wanneer de heer van Hall zich beroemt, dat hij voor 1848 6 millioen heeft bezuinigd, dan beschuldigt hij den heer Donker, die juist tegen de verspilzucht van de administratie des heeren van Hall te velde trok. Spr. zal zich bij die voorbeelden bepalen, om de moeijelijkheid duidelijk te maken, waarin het Ministerie geraakt is door de eigenaardigheid van zijne zamenstelling.

Daarbij komt nog, dat er drie Ministers zijn, die leden waren van het vorig Ministerie. Spr. heeft dat nooit kunnen begrijpen, en hij hoopt dat nu nog de redenen daarvan zal kunnen worden opgegeven. De heer GROEN had eenmaal het gedrag dier Ministers trachten te vergoelijken, door hen te karakteriseren als «*specialiteiten*»; maar die verdediging leed dadelijk schipbreuk; want de heer van der Oije noemde het stuk, waarbij het ontslag aan den Koning werd gevraagd, *een berucht stuk.* Nu hadden die drie Ministers onder dat zelfde stuk hunne handteekening gezet en hoe kan nu het voorwendsel van *specialiteit* regtvaardigen, dat men zijne hand onder een berucht stuk plaatste. Wanneer de vrienden van het Ministerie telkenmale het vorige beschuldigen van den Koning niet geëerd te hebben, en bij deze gelegenheid dat Ministerie trachten zwart te maken, wat gevoel moet dan niet bezielen de drie Ministers, die aan *al* de handellingen van het vorige Ministerie hebben deelgenomen?

Wat de verhouding betreft, die het Ministerie tegenover de leden heeft aangenomen: Spr. betoogt, dat de anti-revolutionnaire partij, hoe ook gesmaldeeld, toch nog altijd den naam van partij waardig is. Van die partij maakt het Ministerie gebruik als van een hulplegertje, dat men gebruikt of laat staan, al naar dat de omstandigheden het raadzaam achten. Vooral bij de optreding van dit Ministerie heeft het die partij geëxploiteerd; en te vergeefs wacht zij nu op de vervulling der haar geopende verwachtingen. Na den heer REEDE gehoord te hebben, had Spr. gedacht dat die partij zich keeren zou tegen het Ministerie; hij had dit verwacht; omdat die partij altijd zoo hoog opgeeft van de verdediging en vastshouding harer beginselen. Nu verklaart die partij, dat het Ministerie *niet* doet wat zij had verwacht . . . en zij eindigt met de verklaring, dat zij evenwel het Ministerie zal ondersteunen. Spr. vraagt evenwel, of het Ministerie op den duur op die ontevreden hulptroepen rekenen kan? Hij gelooft het niet, evenmin als het Ministerie dat gelooven kan. En daarom schijnt het Spr. toe, dat het Ministerie uit vrees voor afval, de anti-revolutionnaire partij thans met zoete woorden paait.

Tot de ministeriële partij komende, meent Spr. dat vele van de eigenlijke ministeriëlen dat Ministerie, *niet van harte* ondersteunen. De heer GEVERS VAN ENDEGEEST heeft dit o. a. duidelijk doen zien, toen hij eergister sprak van *een deel*, dat slechts met mate tevreden is en niet veel noodig heeft om ontevreden te worden. Om die reden had die heer *dat deel* gemoedelijk gebeden, om toch liever iets van zijne overtuiging te laten varen, dan *den val van het Ministerie* te berokkenen. Spr. meent, dat deze woorden op eene opmerkelijke wijze constateren, hoe vele ministeriële leden zelfs niet tevreden zijn. Het was ook natuurlijk; want de Ministers verklaren nu te doen gelijk het vorige Ministerie en de Ministeriële leden willen juist eene «*tegenovergestelde rigting*». Van daar bijv. de bestrijding van den heer VAN LENNEP, die de begrooting *veel te laag* acht; volgens hem moest men zich ten allen tijde, ook in tijden van rust, ten strijde vaardig maken.

Wat nu aangaat de verhouding van het Ministerie tegenover de constitutionnele partij: Spr. begint met te constateren dat de heer VAN HALL en de *Amsterd. Ct.* beiden die oppositie hebben erkend. Die oppositie was, naar Spr. meening, zeer goedaardig; want geen harer leden heeft ooit verklaard oppositie quand même te willen.

Drie punten wil Spr. hier behandelen. *Vooreerst*, dat de constitutionnelen de bestrijding op het ware terrein hebben gebragt, waarvan het Ministerie niets weten wil, namelijk het terrein van den *oorsprong*, van de *wording* van dit Ministerie. Dit is een zeer moeijelijk punt voor die Regering. Zoo heeft men op de eenvoudige en treffende redevoering van den heer VAN ZUYLEN gehoord eene zeer kunstige rede van den heer VAN HALL, waarin deze op nieuw getracht heeft verdenkingen te slingeren tegen den heer VAN ZUYLEN, door te verklaren dat hij de stukken *niet* zou overleggen, om niet als beschuldiger op te treden. Spr. gelooft nu eene dienst te doen aan het Ministerie, aan van Hall, aan het Vaderland, wanneer Spr. herinnert, dat de eer van den heer van Hall, de eer van het Ministerie, het belang des lands *eischen*, dat die stukken thans worden *publiek gemaakt.* Want eindelijk eens moge ophouden die taktiek van insinuatie en verdachtmaking; de eer van het Ministerie is er nu mede gemoeid.

Het 2de punt van moeijelijkheid, waarin het Ministerie zich bevindt tegenover de constitutionnele partij, bestaat in de zaak van de afschaffing der belastingen. Spr. herinnert hoe het Ministerie steeds geschermd heeft met de omstandigheden des tijds, om te weêrhouden wat het nu zelf *moet* doen.

Ten derde staat het Ministerie tegenover de constitutionnele partij in zake der financiën van 't land; want Spr. meent, dat wij nu eene periode van geldverspilling te gemoet gaan, en hij wijst door cijfers aan, dat men, reeds nu, is teruggekeerd niet tot 1848; *maar tot vóór* 1842.

De constitutionnelen zijn, zegt Spr., onverbiddellijk in hunne eischen wat het finantie-wezen betreft: zij zullen niets opofferen van hunne overtuiging, om tot het verderf van de schatkist mede te werken.

Spr. meent, als slotsom, dat het Ministerie *krank* is. Hij weet niet, hoe de ziekte zal afloopen; maar Spr. herinnert hoe vier jaren geleden de heer Baud verklaarde dat de begrooting van het vorig Ministerie zou worden aangenomen door de inconsequentie zijner vrienden en de edelmoedigheid zijner vijanden. Spr. meent nu dat *deze* begrooting zal worden aangenomen door opoffering van de overtuiging van vele leden, ten einde het Ministerie niet te doen sterven.

(Na het uitspreken van deze rede heeft er eene korte woordenwisseling plaats tusschen de heeren Voorzitter, van Eck en van Hoëvell, wegens het tot de orde roepen van den heer van Eck.)

De Vergadering wordt voor een kwartier uurs geschorst, waarna het eerste het woord voert:

De heer DE BRAUW. Deze spreker verdedigt het Ministerie tegen de aanvallen der oppositie, betrekkelijk het hooge cijfer der begrooting, en bestrijdt de juistheid van de cijfers, in de nota van den heer van Bosse opgenomen. Spr. meende bovenal, dat het algemeene doel der oppositie was, om door het betoog, dat de uitgaven te hoog waren opgevoerd, niet enkel het Ministerie te doen vallen, maar het aanhangige voorstel tot afschaffing der belastingen op de brandstoffen te doen doorgaan. De uitgaven zijn *niet* te hoog naar Spr. meening, en de raming der inkomsten was *niet te laag*, omdat de Regering juist daardoor bewezen heeft, voorzigtig te zijn en bereid op teleurstellingen, die, ten gevolge van de omstandigheden in Europa, zoo ligt konden plaats hebben. — Voorts wordt door Spr. verdedigd het voorstel der Regering, betrekkelijk de vermindering met 23 opcenten van den accijns op het gemaal. — Spr. gaat daarna over tot eene vlugtige beschouwing van de daden van het vorig Ministerie, en meent o. a. dat de Gemeentewet *eene vertaling was* van de Belgische(!!), dat de Provinciale wet niet zeer voortreffelijk en de werking der Kieswet zeer verkeerd was, weshalve Spr. volstrekt niet begrijpen kan, hoe men op het tot stand komen van dergelijke wetten roem kan dragen.

Ook de Jagtwet, de onteigenings-wet, de telegraphen-wet worden door Spr. beoordeeld en, ('t spreekt van zelf) ten eenemale afgekeurd. Wat de finantiële positie tot 1853 betreft: Spr. kan niet toekennen den lof aan het vorig Ministerie daaromtrent toegezwaaid: het was niet aan dat Ministerie te wijten, dat de uitkomsten der finantien zoo gunstig waren. Integendeel, Spr. gelooft, dat de toenmalige aanbieding van de belasting op de renten was eene aanranding van den eigendom: hij weet aan dat vorig Ministerie den verval der vloot, enz. Wat buitenlandsche zaken aangaat: herinnert Spr. aan het tractaat betrekkelijk de Russische schuld, en ten aanzien van de quaestie van Rome verklaart Spr. *dat er aan misverstand niet kan gedacht worden.* Spr. stelt zich dan ook volstrekt niet te vreden met die uitlegging. Daartoe treedt Spr. in eene herinnering aan al het gebeurde, om aan te toonen, dat *misverstand* hier onmogelijk is. Spr. betoogt uit een en ander, dat de rigting, die zich de constitutionnele noemt, verderfelijk is en dat hij daarom *deze* Regering zal ondersteunen.

De heer VAN BOSSE protesteert tegen de beschuldiging van den vorigen spreker, alsof hij de eer en de waardigheid des lands verward zou hebben met eene quaestie van cijfers.

De heer VAN LIJNDEN verdedigt zich tegen het verwijt van den heer van Zuijlen, dat hij ten vorigen jare in diens afwezigheid zich ten zijnen aanzien op min voegzame wijze zou hebben uitgelaten; en verklaart, ten aanzien van het hetgeen de heer v. HOËVELL van de anti-revolutionnaire partij had gezegd, *vooreerst*, dat eene toestemming van de begrooting nog niet bewijst toejuiching van alle daden van het bestuur; *ten tweede*, dat zijne partij altijd consequent is om elk Ministerie *te gelijk* te ondersteunen en te bestrijden, naar gelang der voorgestelde maatregelen. Dat ook dit gedaan is onder het vorig Ministerie wordt door Spr. met aanhaling van eenige voorbeelden betoogd.

De heer VAN ZUYLEN VAN NIJEVELT zal zich bepalen tot zeer weinige woorden.

De Min. van Buitenlandsche Zaken had gisteren met Spr. een strijd gevoerd over de incompetentie van een Min. van Buitenlandsche Zaken om te onderhandelen over eene kerkregeling. Sp. meent, dat zoodanig Min. alleen dan competent is, zoolang er sprake is van een concordaat. Dat concordaat op 16 Oct. vernietigd zijnde, ging de zaak geheel en al over in handen van den Min. voor de R. C. Eeredienst. Eerst later, bij de Aprilbeweging, was de quaestie weder op diplomatiek terrein gebragt, en het was toen, dat Spr. de zaak op nieuw van de competentie des Ministers van Buitenlandsche Zaken achtte.

Omtrent de zaak van *de voorafgaande mededeeling* en Spr. handelingen als Minister daaromtrent, neemt Spr. gaarne de uitlegging aan, thans door den heer v. LIJNDEN aan diens vroeger oordeel gegeven; en bestrijdt het verwijt van den heer DE BRAUW, alsof de toeleg geweest, ware om geen voorafgaande mededeeling te willen ontvangen. De heer DE BRAUW gelooft niet aan *misverstand*; *Spr. ook niet*; want het *is niet waar* dat op 12 Januarij zou zijn gedaan eenige mededeeling omtrent de kerkelijke regeling. Spr. wil aannemen dat hij op dien dag aan de grootst mogelijke distractie was overgegeven; maar, wanneer door den Internuntius de woorden: *Aartsbisschop*, *Utrecht*, *Haarlem*, waren uitgesproken: Spr. zou wel uit die distractie zijn wakker geschud. Dit is niet geschied en, des noods, *zou Spr. dit door een eed willen bevestigen.*

De heer GEVERS VAN ENDEGEEST komt terug op de beteekenis, die z. i. moest gehecht worden aan de motie van orde, door de Kamer op 13 April 1853 aangenomen; en meent; voorts; dat geene partij het regt had zich de constitutionnele te noemen; omdat, alsdan, die daartoe niet behooren, zouden geacht worden inconstitutionneel te zijn. Spr. werpt deze beschuldiging, voor zich en die met hem eenstemmig zijn, verre van zich af.

De heer LUYBEN komt op tegen eene uitdrukking van den heer VAN LYNDEN gerigt tegen de handelingen van

het hof van Rome en verdedigt het gedrag van dat hof, terwijl Spr., waar van onverdraagzaamheid sprake is, meent dat zij van de zijde der Protestanten komt.

De heer VAN REEDE beantwoordt dat gedeelte van des heeren VAN HOËVELL's redevoering, waarin hij van de anti-revolutionnaire rigting, als hulp-legertje van het Ministerie, had gesproken, en beweert dat er geene partij in het land is, die meer veerkracht en meer zelfstandigheid heeft aan den dag gelegd dan de anti-revolutionnaire partij. Die partij zal dus ook *dit* Ministerie blijven ondersteunen en blijven bestrijden naar de eigenaardigheid harer beginselen.

De heer DE BRAUW verklaart, dat hij geene bedoeling had, om den heer van Bosse eene onaangenaamheid te zeggen, en hij rectifieert de uitdrukking, door hem gebezigd.

De heer v. LYNDEN rigt een woord van verzoening tot den heer Luyben en doet mede, onder het geven van eene andere uitlegging aan de door hem gebezigde woorden, amende honorable.

De heer VAN DER VEEN komt, daar hij tot dus ver te vergeefs op eenig antwoord had gewacht, terug op zijne vroeger gestelde vraag: of de zuinigheid van het vorige Ministerie ook de grondslag is van het tegenwoordige?

De heer STRENS is aan het woord, maar stelt voor om de discussiën uit te stellen tot morgen ochtend 11 uur, welk voorstel wordt aangenomen.

's Gravenhage, 24 November.

Z. M. heeft den heer E. Barthold benoemd tot consul te Montevideo.

Z. M. heeft de navolgende officieren op pensioen gesteld: S. H. Hoffmeister, kapit. bij het 6de reg. infant. *f* 990; J. Geestenbeek, kapit. bij het 7de reg. infant. *f* 1005; en Jhr. J. C. F. G. de Meij, ritmeester bij het 3de regem. dragonders *f* 900.

Z. M. heeft benoemd: bij het regem. grenadiers en jagers, tot 1sten luit., de 2de luit. D. F. K. Hardenberg, S. J. L. Trentz en B. J. baron Mulert tot de Leemkule; bij het 1ste reg. infant., tot 1sten luit., den 2de luit. M. J. Noltheniūs de Man; bij het 6de reg. inf., tot kapt. van de 3de kl. den 1sten luit. F. J. A. Esau; bij het 7de regem. infant., tot kapit. van de 3de kl., den 1sten luit. J. B. Hamm; tot 1sten luit., den 2den luit. J. A. L. O. van der Monde; bij het 3de regem. dragonders, tot ritm. van de 3de kl., den 1sten luit. jhr. A. H. des Tombe; bij het regem. jagers te paard, tot 1sten luit., den 2den luit., M. G. Matthes.

Z. M. heeft aan den gepension. luit.-kol. J. E. Muller, laatstelijk adjud. in het provinc. kommandement van Groningen en Drenthe, en aan den gepension. kapt. J. G. Weimar, laatstelijk plaatselijken adjudant der 2de kl. te Amsterdam, het dragen vergund der activiteits-uniform van het wapen der infanterie, waartoe zij hebben behoord voor hunne indeeling.

Wij lezen het volgende in de *Utrechtsche Ct.*:

De Maatschappij »Arti et Amicitiae« te Amsterdam, die 140 beoefenaars der Beeldende Kunsten onder hare leden telt, had zich in den herfst van 1852 tot den Koning gewend, met verzoek, dat het Z. M. behagen mogt, in ons Vaderland, aan de Beeldende Kunsten den rang te hergeven, die haar, door de opheffing van het Koninklijk Nederlandsch Instituut, benomen werd. (?) Toen, tot in de lente van 1854, op dit adres nog geen antwoord ingekomen was, heeft zich de gezegde maatschappij andermaal tot den Troon gerigt, opdat niet de Schoone Kunsten in ons Vaderland, door miskenning van haar doel, mogten ontaard (?) en hare beoefenaars ontmoedigd worden. Den 20 Junij van dit jaar werden de Adressanten, van wege den Koning door den Minister van Binnenl. Zaken herinnerd, dat er eene Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten bestaat, waarvan het lidmaatschap aan Kunstenaars van erkende verdiensten wordt opgedragen, en die geacht moet worden de Schoone Kunsten te vertegenwoordigen, weshalve Z. M. vertrouwt, dat het niet weder in het leven roepen der IV klasse van het Instituut door niemand, der zake kundig, zal beschouwd worden als eene miskenning van het doel der Schoone Kunsten, en dat geen regtgeaard Kunstenaar daarin de minste krenking zien of daardoor ontmoedigd worden zal. Nu kortelings evenwel (Augustus) heeft zich de maatschappij »Arti et Amicitiae« ten derde male tot het Gouvernement gewend, en wel met reeds een uitvoerig project tot zoo spoedig mogelijke oprigting eener bepaalde rijks-instelling, bestemd, om voor de belangen der Schoone Kunsten in ons midden te waken. De Maatschappij meent, dat op die wijze krachtdadig zal worden medegewerkt tot de eer en de welvaart van het Vaderland. Natuurlijk moeten de verschillende kunstvakken door een zeker aantal harer uitmuntendste beoefenaren worden vertegenwoordigd. Dezer dagen zijn de stukken, te dier zake dienende alle te zamen in druk aan de heeren leden van »Arti et Amicitiae« uitgereikt geworden. Wanneer de Regering — wat men betwijfelt — dit denkbeeld omhelzen en tot verwezenlijking brengen mogt, dan zouden er uit de asch van één vernietigd Instituut, weldra twee quasi-Instituten zijn herrezen.

In deze residentie is aangekomen en aan het Hôtel *de l'Europe* afgestapt de Baron de Geer, secretaris van legatie van Oostenrijk bij het Hof van Engeland.

Het thans openbaar gemaakt voorloopig der Tweede Kamer, over het Regerings-voorstel tot afschaffing van het tonnegeld doet zien, dat dit voorstel nog al tot breedvoerige beschouwingen heeft aanleiding gegeven. De ruimte, die wij noodig hebben voor het mededeelen van 't geen in de Kamer voorvalt, belet ons van dit verslag een overzigt, als gewoonlijk, te leveren. Het is uit het verslag niet op te maken, of de meerderheid al dan niet vóór het voorstel is; sommigen verklaren er zich vóór, vele anderen achten het tijdstip, om tot afschaffing van belastingen over te gaan, niet goed gekozen.

Bij het wetsontwerp tot opheffing van het fonds tot bevestiging der wapening van het zuidelijke frontier, wordt voorgesteld, om het saldo van dat fonds ad *f* 99,016.89½, te brengen onder 's Rijks ontvangsten van 1854.

Bij het Departement van Financien is berigt ontvangen van de Britsche post-administratie, dat er op den 25sten dezer geene Engelsche pakketboot van Liverpool naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zal vertrekken, en dat het daarvoor bestemde vaartuig door de regering tot een ander einde is in dienst gesteld; zoomede dat bij gebrek van eene pakketboot, de brievenmalen naar Brazilie en de Plata-rivier eerst op den 30sten in plaats van den 25sten dezer uit Londen zullen worden verzonden om op den volgenden dag van Liverpool te vertrekken.

Men verneemt, dat het Provinciaal Geregtshof van Zuid-Holland, op het door Mr. N. Sikkel Groos ingesteld hooger beroep, bij vonnis van den 20 Nov. jl. heeft bevestigd het arrest der Arrondissements-regtbank te Leijden, waarbij gen. Heer als gewezen ambtenaar van den burgerlijken stand dier gemeente is verwezen tot eene correctionele geldboete van acht gulden, ter zake der voltrekking van het huwelijk van een natuurlijk kind, zonder dat van de toestemming des vaders bij de huwelijks-acte bleek.

Volgens een berigt van Z. Ms. consul-generaal te Alexandrie (Egypte) van den 4den dezer waren, sedert het begin van Augustus, de aanvoeren van den oogst van granen en peulvruchten zeer ruim geweest; de uitvoer had op ruime schaal plaats; doch het is opmerkelijk dat de verschepingen in dit jaar, in plaats van, als gewoonlijk, naar het noorden van Europa, zich meer naar de Middellandsche zee en den Archipel rigtten.

In het algemeen is de voorraad van granen vooral van peulvruchten en lijnzaad, te Alexandrie veel geringer dan op gelijk tijdstip van 1853. De prijzen der granen enz. waren in de laatste tijden zeer gestegen; den 4den dezer werden zij genoteerd als volgt, per last aan boord: Saïdi-tarwe *f* 260 à *f* 285; Behera-tarwe *f* 245 à *f* 250; Boonen *f* 215; Gerst *f* 150; Lijnzaad *f* 330.

Dagelijks komen te Alexandrie vele schepen aan, waardoor de vrachten gedrukt blijven, en voor havens in Nederland, Engeland en Belgie niet hooger te noteren zijn dan *f* 30 à *f* 35 Nederl. court. per last van 30 mudden. Tot deze vracht vinden echter alle aankomende bodems eene lading.

Tot leden van de Kamer van Koophandel en Fabrijken te Leijden zijn op den 22 dezer herkozen: de heeren A. C. Leembruggen en J. A. de Fremery, terwijl in plaats van den heer C. Dros, die verzocht had niet meer in aanmerking te komen, verkozen is de heer D. A. Schrader.

In de meeste gemeenten van Limburg, te Leijden, Rotterdam, Delft, Schiedam en in de residentie circuleren adressen aan de Tweede Kamer tot ondersteuning van het voorstel van vijf leden tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen.

De Kamer van Koophandel en Fabrijken te Amsterdam heeft aan de Tweede Kamer een adres gezonden tot ondersteuning van het Regerings-voorstel tot afschaffing van het tonnegeld op de zeeschepen.

Op 14 December a. s. zal voor het Prov. Geregtshof van Noordholland dienen de zaak van de heeren Jhr. M. Salvador en S. Fongers, aangeklaagd van lasterlijke aanbrenging en laster in dagbladen.

Blijkens het eindverslag over het wetsontwerp tot onteigening van perceelen voor de uitbreiding van het station van den Rijnspoorweg te Arnhem, heeft de Kamer tegen dat ontwerp geene bedenkingen gemaakt.

De Stenden-kamer van het groot hertogdom Luxemburg heeft dezer dagen een wets-ontwerp aangenomen, waarbij wordt bepaald, dat niemand handel in granen mag drijven zonder voorzien te zijn van een verlof der regering, terwijl deze laatste tevens het regt heeft, om het distilleren der aardappelen te verbieden. Het ontwerp heeft kracht van wet tot 1 Januarij 1856.

Ingezonden Stukken.

BROODZETTING.

Is broodzetting noodzakelijk? Zoo ja, waarom bestaat er dan, ten aanzien van den handel in brood, eene exceptie in de toepassing van den grondregel der staathuishoudkunde het: »laisser faire.«

In mijn oog, om de zeer eenvoudige reden, dat de staathuishoudkunde leert, dat eene *vrije onbelemmerde* concurrentie, en deze alleen, voldoende is, om alle vrees voor monopolie weg te nemen, en dat bij den handel in brood die concurrentie, uit den aard der zaak beperkt is, omdat de bakkers binnen de gemeente; er kunnen in den regel geene aanvoeren van elders plaats hebben; men kan zich niet provianderen voor weken of dagen vooruit: de concurrentie kan dus de strijd niet volhouden tegen het monopolie, omdat zij verlamd is.

Zietdaar de reden, waarom voor het brood eene exceptie bestaat, in vergelijking van alle andere artikelen van verbruik.

De gemeente-besturen moeten dus met billijke verordeningen optreden, om datgene te doen, wat anders aan de concurrentie kan, ja *moet* overgelaten worden, en een billijk maximum van prijs aangeven.

Om dezelfde reden moeten zij ook toezigt houden op de qualiteit; beiden staan in een te naauw verband met elkander, en de concurrentie, die in alle mogelijke andere gevallen, waar soortgelijke exceptie niet bestaat, nimmer verzuimt hare weldadige werking te doen gevoelen, is in dezen te veel beperkt om aan haar den strijd over te laten tegen het misbruik.

Broodzetting en toezigt op de qualiteit van het brood strijden derhalve niet, zoo als velen ten onregte meenen, tegen de gulden regelen der staathuishoudkunde, waarom wij niet twijfelen of daar, waar men door een overhaast besluit tot de intrekking besloten heeft men, bij nader inzien niet aarzelen, zal daarop terug te komen. O.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 24 November 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	58 9/16 ¾ ⅝			
Dito Certificat. .	3	69¾ 13/16	*Hope* 1798/1816	5	99½
Dito Dito . .	4	87 15/16 8½	Dito 1828/1829	5	98⅝ ⅝
O. I. Leening. .	4	(15/16	Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½	85¾ 86	Dito Dito	4½	
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	5	72¾
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2½	47½	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	56
Obligatiën. . . .	3	65	**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	17¾ 11/16	Obligatiën. . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. s/m.	3	32½ ½ ⅜			
Bew. Sp. Com.		5⅝ 7/16	Metalliek . . .	5	61½ 9/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	72¼ ⅜
Portugal.			Dito 1854. . .	5	72¾ ⅝
Londen nieuwe.	3	35⅞ 6 15/16	Dito 1847 . . .	2½	30 15/16 1⅛
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	30 15/16 1⅛

Mexic. te Lond. 3 pct. 19 15/16, 20 ⅛; dito Oob. 19 15/16 ...

De markt was heden wederom zeer ongunstig gestemd met veel verkoopers in Holl., Spaansche en Oostenrijksche fondsen, van de laatste zijn oude 5pct. Met. het meest gedaald.

FRANKFORT, Donderdag 23 November. Metalliek 5 pct. 62⅞; Spanje binnenl. 3 pct. 32⅜; dito 1 pct. 17¾.

LONDEN, Donderdag 23 November. Consols op t. 91⅞, 92, 92⅛; N. Mexic. 3 pct. 21⅜, ⅝; Peru N. 4½ pct. 67; Spanje buitenl. 3 pct. 38; dito 1 pct. 18½, ¾; dito Certific. 5½, ¾; dito Passiven 4⅝, ⅞; Russen 4½ pct. 85; dito 5 pct. 95; Turksche leening 5½.

PARIJS, Donderdag 23 November. Fr. 4½ pct. 93; dito 3 pct. 68.90; Sp. binn. 3 pct. 33½; dito 1 pct. 18⅛.

WEENEN, Donderdag 23 November. N. Metall. 82⅜; N. Leen. 96⅛; Nat. Leen. 86⅝; Bankactien 1218; Lomb. 5 pct. 96½; Zilver 30; Wissel op Londen 12.38; dito op Parijs 151⅛.

MADRID, Maandag 20 November. Sp. 3 pct. 35.35; dito N. 1 pct. 19.15.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.